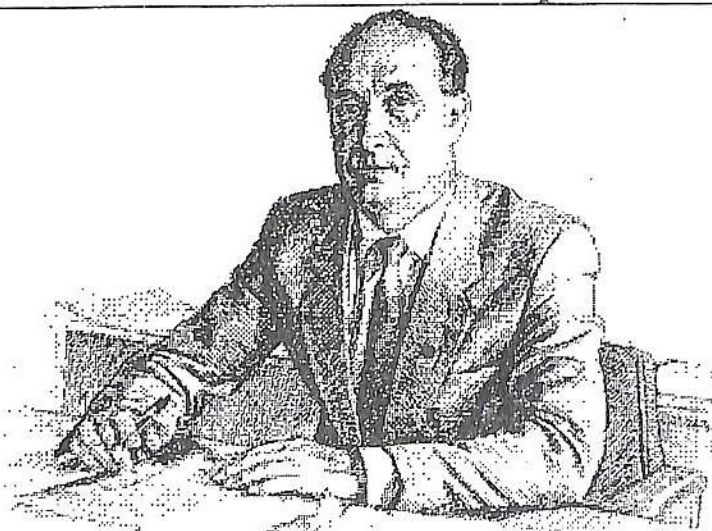

А.М.Тугай: "В кожному студенті бачу талановиту особистість, в співробітнику – однодумця і соратника".

Малюнок В.А.Малиновського

Минуло вже 5 років, як за рекомендацією Міністерства освіти України був подовжений термін роботи ректора нашого університету на його посаді. Про свою роботу професор А.М.Тугай звітував перед колективом вузу ще в березні. Ми попросили Анатолія Михайловича і в нашій газеті розповісти про свою діяльність за останнє п'ятиріччя, відповісти на питання.

- За п'ять років, що минають, я щорічно звітував про господарсько-фінансову діяльність, інформував колектив університету про роботу за рік та завдання на наступний учбовий рік на відкритих засіданнях Вченої ради університету напередодні нових навчальних років, на регулярних (планових) засіданнях Вченої ради та зборах колективів окремих факультетів.

За ці 5 років в житті незалежної України сталися суттєві зміни. Сталися вони і в системі освіти і не могли не торкнутися нашого вузу. Реформа освіти, націлена на збереження досягнень в минулому і одночасного приведення системи освіти у відповідність з процесами державотворення на перехідному етапі, забезпечення умов для майбутнього розвитку освіти та входження України до європейського та світового освітянського простору, перехід на ступеневу систему підготовки та українську мову навчання з одночасним різким зменшенням та нестабільним фінансуванням, поставила в складні умови роботу керівництва уні-

верситету, увесь колектив, торкнулася кожного співробітника.

В якій мірі все це вплинуло на діяльність вузу, на навчально-методичну, наукову, виховну роботу, кадрове забезпечення, міжнародну діяльність, фінансову діяльність та вирішення соціальних питань?

Дозвольте зупинитися на цих напрямках діяльності університету. Учбово-методична робота - це організація навчального процесу, його методичне та матеріальне забезпечення. Чи можемо ми бути задоволеними своєю діяльністю в цьому напрямку? До деякої міри - так.

Ми отримали генеральну ліцензію, свідоцтво про акредитацію. Як Вам відомо, наш університет акредитований за 4 рівнем, що дало нам деякі пільги в оплаті праці співробітників та самостійності в діяльності. Сьогодні йде атестація університету, щодо відповідності вказаним рівням.

На сьогодні в університеті ліцензовано 18 спеціальностей з обсягом набору 1435 студентів денної форми

навчання; післядипломна підготовка та підвищення кваліфікації - 750 осіб щорічно, довузівська підготовка - 1700 абітурієнтів та підготовчий факультет для 200 іноземних громадян.

За ці роки, коли йшло щорічне зменшення планів державного замовлення, ми практично зберегли цей показник в межах 940 осіб, та значно збільшили кількість студентів (до 253 на рік), що поступають до вузу за контрактом, на денну форму навчання та до 250 - на заочну форму. На сьогодні контингент студентів в університеті, що навчаються на денній формі навчання, складає понад 5000 осіб, що на 500 осіб більше ніж п'ять років тому, і це природно, враховуючи значний контингент студентів (688 осіб), що навчається за контрактом, а це складає майже 14% всього контингенту, а якщо до цього ще додати кількість слухачів підготовчого факультету та підготовчого відділення то цей показник зростає до 916 осіб, тоб-то до 17,5%. Ці цифри є значними у порівнянні з 1993 роком,

(Початок. Прод. на 2,3,6,7 стор)

А.М.Тугай: "В кожному студенті бачу талановиту особистість, в співробітнику – однодумця і соратника".

(Прод. Початок на 1 стор.)

але це ще занадто мало порівняно з показниками інших навчальних закладів України (де цей показник сягає 50%). В цьому напрямку нам потрібно ще багато працювати - це один із шляхів, що може поліпшити матеріальний стан та забезпечити розвиток кафедр і університету.

1. *Анатолій Михайлович, у нас збільшується контингент студентів, та чи відпрацьовуються нові навчальні плани, форми впровадження ступеневої підготовки фахівців, адже наш вуз є провідним серед інших вузів будівельного напрямку?*

- Так в 1993 - 1994 навчальному році були розроблені та впроваджені навчальні плани по формі ступеневої підготовки по чотирьох напрямках: будівництво, водне господарство і санітарна техніка, архітектура, геодезія, картографія та землепорядкування, семи спеціальностей за переліком - 1994 року: промислове і цивільне будівництво; міське будівництво і господарство; технологія будівельних конструкцій, виробів і матеріалів; теплозапобігання, вентиляція та охорона повітряного басейну, водопостачання, каналізація, раціональне використання і охорона водних ресурсів; інженерна геодезія та архітектура будівель і споруд.

В 1994-1995 навчальному році нові навчальні плани впроваджено ще по чотирьох спеціальностях: будівництво теплових та атомних електростанцій; образотворче мистецтво, креслення; менеджмент у виробничій сфері, дизайн архітектурного середовища, тобто по трьох напрямках підготовки.

В 1995-1996 навчальному році ми майже завершили впровадження нових навчальних планів ступеневої підготовки, впровадивши навчальні плани по спеціальностях: містобудування; автоматизація технологічних процесів і виробництв; комп'ютерні системи обробки інформації та управління; комп'ютерні системи проектування; підйомно-транспортні, будівельні, дорожні машини і обладнання та охорона праці і екології в будівництві. І, нарешті, в 1996-1997 навчальному році був введений останній навчальний план по спеціальності кадастр, відкритий в нашому університеті за ці останні 5 років, як і спеціальності охорона праці і екологія в будівницт-

ві, дизайн архітектурного середовища та образотворче мистецтво, креслення.

Впровадивши ці навчальні плани та ступеневу підготовку ми вже в минулому навчальному році випустили перших бакалаврів за 4 напрямками: будівництво, водне господарство і санітарна техніка, геодезія, картографія та землепорядкування.

В цьому навчальному році ми продовжимо випуск бакалаврів уже за 5 напрямками. Випустимо перших магістрів, для чого розроблені "Положення про магістратуру", "Методичні рекомендації з розробки навчальних планів магістерської підготовки", "Положення про магістерську атестаційну роботу".

2. *Чи за цей час студенти стали краще забезпечені підручниками і навчальними посібниками?*

- Багато зроблено викладачами нашого університету в забезпеченні учебного процесу підручниками, навчальними посібниками та учебно-методичною літературою, впровадженню української мови в учебний процес. За ці п'ять років викладачами університету видано вісім підручників, автори яких відомі наші професори: Б.М.Смельянов; Г.А.Саранча; О.А.Волянській; Н.Г.Русанова; А.Я.Барашков; Ю.І.Беляков; Г.В.Ісаханов. Навчальних посібників видано 57 і я не в змозі перелічити зараз усіх авторів цих видань, але хочу сказати їм велике спасибі за цю роботу, без якої неможливо було б підтримувати високий авторитет університету. І ще не можу не відмітити що 92% цих видань вийшли українською мовою. Не повною буде оцінка роботи наших викладачів по забезпеченню учебного процесу, якщо не відмітити наростаючих темпів видання учебно-методичної літератури, якої за 5 років видано 297 найменувань, з яких 243 українською мовою. І це при тому, що фінансування видавничої діяльності з боку держави значно скоротилося. Як бачимо робота виконана значна.

3. *Як бачимо, результати роботи дійсно плідні, а чи так у нас все добре в плані організації учебного процесу?*

- На превеликий жаль, в цьому напрямку ми ще не можемо похвалитися більш - менш значними досягненнями. Є справедливі нарікання, як з боку викладачів, так і з боку студентів на розклад занять. Ми вже мали приклад, коли студенти одного факультету, навіть однієї спеціальності вчилися в

різних змінах. "Вікна" і не обгрунтовані переходи студентів з аудиторії до аудиторії, з корпусу в корпус, проведення занять в спеціалізованих аудиторіях, які не мають ніякого відношення до спеціалізації цих аудиторій, самовільні перенесення занять в інші аудиторії і навіть на інші дні, просто зрив занять через неявку викладача на заняття за розкладом. На жаль, все це має місце. І мені здається, деканам факультетів є тут над чим працювати.

4. *Які ж результати, з одного боку цієї великої учебно-методичної роботи, що проводиться в університеті, та тих недоліків, що мають місце?*

- До деякої міри оцінкою сказаного може бути якість навчання наших студентів. Результати екзаменаційних сесій за ці роки, а особливо останніх, не дуже втішні. Та й чи можуть вони бути втішними, коли тільки 7,5 відсотків студентів навчаються на "відмінно", тільки 6,5 відсотків випускників отримують дипломи з відзнакою, коли лише 1/4 студентів складає сесію без "трійок" і лише 40 відсотків студентів складають сесію без "двійок", з першого разу. На ці показники, зрозуміло, впливають студентиконтрактники, яких ми приймаємо до вузу в більшості по мінімальній границі знань, яка необхідна для навчання у вузі. Зрозуміло, що їх базові знання нижчі, ніж тих, хто зарекомендується до вузу за конкурсом (а в останні роки він складає 2 і більше абітурієнтів на вакантне місце). Але ж вони мають той мінімальний рівень знань необхідний для навчання. Більше того близько 20% їх вчиться без "трійок" і є претендентами на "бюджетні" місця. То ж мабуть такі низькі показники якості навчання слід шукати в наших недоробках: невміння працювати зі студентами з різним рівнем базової підготовки, неможливість до студентів що не систематично працюють, пропускають заняття; поблажливість, невиконання статутних положень вищої школи щодо завдань, заліків, екзаменів, проста "непорядність" викладачів у ставленні до студентів, про що студенти не тільки сповіщають, а і пишуть, на жаль, не завжди до адміністрації університету. Мені здається, що це проблема, над якою нам усім треба працювати, в першу чергу, деканам факультетів та адміністрації

(Продовження на 3,6,7 стор)

А.М.Тугай: "В кожному студенті бачу талановиту особистість, в співробітнику – однодумця і соратника".

(Продовження. Поч. На 1,2 стор.)
університетів.

Разом з тим я не хочу принизити значення тих досягнень, які у нас є. Ми щороку беремо участь в конкурсах дипломних проєктів, як в Україні, і так і за її межами і маємо добрі результати. Це і визнання університету як школи високої якості підготовки спеціалістів, це і нагорода наших студентів найвищими відзнаками цих конкурсів, це і запрошення до співпраці, обміну викладачами і студентами.

5. *Колектив нашого університету має непогані показники у пріоритетних напрямках розвитку будівельної галузі. За рахунок чого вони досягнені і в чому виражені?*

- Перше за все, за рахунок вдосконалення організаційної структури наукової діяльності. Тепер при університеті працюють 3 науково-дослідних інститути (будівельної механіки, в'язучих речовин і матеріалів, будівельно-дорожньої і інженерної техніки), 2 науково-дослідних комплекси (державний інженерно-екологічний та науково-дослідний), центр економічних досліджень. В цих наукових підрозділах працюють 256 штатних працівників, в тому числі 20 докторів наук, 68 кандидатів. В проведенні наукових досліджень бере участь близько 80% професорсько – викладацького складу і, що суттєво – 800 студентів.

По-друге. За рахунок впровадження механізму багатоканального фінансування наукових досліджень, в тому числі і нетрадиційних позабюджетних джерел: інноваційних фондів, міжнародних грантів, тощо. При цьому збільшується питома вага досліджень, які виконуються на госпдоговірних засадах. Якщо у минулих роках співвідношення держбюджетних і госпдоговірних досліджень було 83% на 17%, у 1996р.-73,4% на 26,6%, то у 1997 році 61,6% на 38,4%. Крім того, держбюджетне фінансування Міністерства України складає тільки 41,1% від загального, а інші 20,5% бюджетного фінансування складається за рахунок грантів Міннауки, Міноборони та інших міністерств. Всього за звітний період в університеті виконано наукових досліджень на суму 4278,5 тис. грн., в тому числі на 2956,0 тис. грн., за держбюджетний рахунок на 1262,5 тис. грн. госпдоговорів, отримано 127 патентів на винаходи, опубліковано 42 монографії, близько

2800 статей.

По-третє. Науково-педагогічний склад університету бере активну участь в діяльності різних державних органів, які формують політику і розробляють механізми їх реалізації в основних напрямках науково-технічного прогресу України. Це насамперед: Рада з наукових питань при Президенті України, Міністерство України у справах науки і технологій; Комітет з державних премій, Науково-експертні ради Міносвіти та інших галузевих міністерств, спеціалізовані ради по захисту докторських та кандидатських дисертацій.

Дійсними членами та членкореспондентами Академії інженерних наук, Академії архітектури, Академії вищої школи, Технологічної академії, Академії будівництва та інш. обраний 61 науково-педагогічний працівник вузу.

Науковці університету беруть активну участь в виконанні проєктів науково-дослідних робіт Міністерства освіти України, Міністерства України у справах науки і технологій, Державного комітету у справах будівництва, архітектури та житлової політики, Міністерства оборони України, Штабу цивільної оборони, Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Національного космічного агентства, Національного агентства морських досліджень і технологій тощо.

Колектив університету підтримує тісні наукові зв'язки з Національною академією наук, науковими організаціями СНД, виконує міжнародні проєкти спільно з найвідомішими зарубіжними фірмами, бере активну участь в роботі міжнародних організацій.

По-четверте. Нестримне бажання закріпити досягнення та йти далі. То ж, попри скрутний час, в університеті діють редколегії 5 міжвузівських наукових збірок.

6. *А як у нас справи із підготовкою наукових кадрів?*

- За 1993-1997 роки співробітниками та аспірантами нашого вузу захищено 22 докторських та 87 кандидатських дисертацій. Роботи по підготовці наукових кадрів сприяє злагоджена робота 9 спеціалізованих рад по захисту дисертацій, в тому числі докторських 7. Хоч і успішною таку роботу назвати не можна. Тому що за 5 років ми прийняли до аспірантури 376 осіб на денну форму

форму навчання, та 139 - на заочну, а випустили відповідно 196 і 94, а з захистом дисертації та підготовленими до захисту лише 110 і 39. Це і є ефективність нашої роботи.

В той же час відмічається загальна позитивна тенденція по розширенню виходу у світовий науковий простір: в міжнародних журналах і тезах міжнародних конференцій опубліковано 281 стаття, брали участь в міжнародних конференціях та надіслали тези для опублікування 229 співробітників університету, чого не було раніше.

За звітний період на базі університету було проведено 6 міжнародних конференцій, на яких були присутні спеціалісти з 27 країн світу, таких як Чехія, Росія, Іспанія, Франція, Нідерланди, США, Німеччина, Англія, Фінляндія, Бразилія, Саудівська Аравія, Китай та ін.

При університеті діє акредитований в системі УкрСЕПРО орган по сертифікації продукції СЕПРОБУДНДІВМ, створено Технічний комітет України по стандартизації "Будівельні матеріали".

Університет в червні 1995 р. прийнятий членом Міжнародного Союзу установ по випробуванню матеріалів /УМРА/, що знаходиться у Німеччині. На сьогодні завданнями колективу університету в галузі науково-дослідної роботи можна вважати:

- подальше закріплення механізму багатоканального фінансування наукових досліджень як за рахунок залучення додаткового нецентралізованого бюджетного фінансування, так і позабюджетного фінансування: інноваційних фондів, госпдоговорів, міжнародних гарантів;
- більш плідне співробітництво з Національною академією наук, Академією педагогічних наук, галузевими академіями наук;
- розширення виходу у світовий науковий простір шляхом створення нової техніки і технологій, які базуються на винаходах, публікаціях в міжнародно визначених журналах, участі в міжнародних наукових симпозиумах, конференціях;
- створення сприятливих умов для відбору, залучення, стимулювання обдарованої студентської молоді до наукових досліджень.

(Продовження на 6,7 стор.)

Чи подобається Вам життя "в студентах"?

Підготовка номера газети "А+Б" до Дня Перемоги була й для мене також невеличкою, але перемогою – я змогла отримати помічників у важкій для мене справі – скріплюванні степлером сторінок газети. А справа це нелегка: треба мати неабияку силу, щоб "пробити" 5 сторінок твердого паперу. І ці мужчини-першокурсники мені допомогли не лише в цій справі. Вони дали мені ще й інтерв'ю, при чому ексклюзивне...

Це були студенти-сантехніки, групи ВК-11 – Сергій Рівний, Валентин Мильчик та Сергій Тросенко. Мені захотілося дізнатися...

- Як закінчується перший рік навчання, як вам живеться "в студентах"?

Про свої враження найпершими взяли розповідати 2 Сергія – Рівний та Тросенко:

- У вузі нам подобається все. Тому що, порівнюючи із школою, ми стали самостійними, дорослими, самі відповідаємо за свої вчинки. Хоч вчитися в університеті важко. І тому, розповідає Сергій Рівний, в навчанні наша група тримається середини. Ми прагнемо утримуватися на хорошому рівні в навчанні. Хлопці та дівчата нашої 11-ї групи ВК допомагають один одному: якщо комусь щось незрозуміло і одногрупник просить щось роз'яснити, розказати... ніхто не відмовить. А буває й інше, підказують хлопці, в сусідніх групах за це саме беруть гроші, а "за так" ніхто нічого не зробить. У нас, дякуючи богу чи самим собі, такого нема. Наприклад, наша староста Люда Бородько, майже хором кажуть хлопці, старанно виконує свої обов'язки. Вона контролює складання заліків в групі, слідкує за строками їх перездачі, у неї можна довідатися буквально про все... І, головне, завдяки Людмилі, каже Сергій Рівний, група стала більш дружною. Так, наприклад, на день групи, що відбувався в листопаді, за ініціативою старости, ми зустрілися в гуртожитку, краще познайомилися... І тепер завжди поздоровляємо один одного з днем народження, з іншими святами, збираємося разом, відпочиваємо, слуша-

Староста Люда Бородько

ємо музику. Це так приємно мати добрих друзів-однокурсників! Хлопці, якщо вам так подобається вчитися, дружити, то чи є у вас улюблені викладачі?

- Зрозуміло.

- Чи можете про них розповісти?

- Так. Нам дуже подобаються лекції, каже Валентин Мильчик, професора Віри Михайлівни Удод з кафедри охорони праці. Вона читає нам основи екології. І робить це так добре, цікаво, подає багато корисної інформації... І такою зрозумілою нам, доступною мовою, підказують два Сергія, Рівний та Тросенко, що нам дуже приємно її слухати. Нас на лекціях дуже цікавить саме її думка. І ще хочеться сказати про викладача з кафедри фізики Г.Ю.Краснянського, на лекціях якого також все чітко, зрозуміло. Так, в деяких речах, яких не розуміли в школі, тепер ми добре розібралися. І відвідування його занять завжди хороше, студенти самі розуміють: тут і знань достаєш, і дуже цікаво. І якщо вже називати тих викладачів, які нам подобаються, то не можна пропустити і викладача з кафедри хімії Генадія

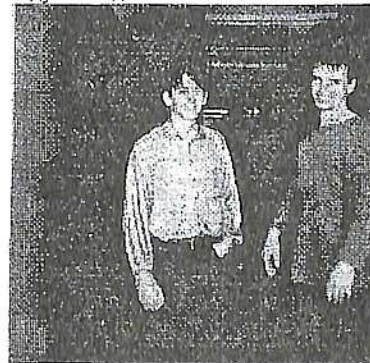
Михайловича Кочетова, людину з великим досвідом роботи. До нього на заняття також сантехніки йдуть з великим задоволенням.

- А що в житті нашого навчального закладу вам ще подобається?

- Ну, зрозуміло, культурне життя вузу. У нас багато розважальних заходів, чого, наприклад, в інших вузах абсолютно нема.

- Що ви маєте на увазі?

- Передусім, влаштування конкурсів. Наприклад, "Міс та Містер університет". У мене є знайомі в інших вузах, каже С.Рівний, таких як медичний, торгово-економічний, де такі конкурси, і навіть вечорів відпочинку молоді не буває. Окрім, правда, КПІ. Наприклад, до нас же приїздив співак Олександр Пономарьов... І, навіть, коли пропало світло у нас в залі під час його концерту, артист заспівав нам італійську класичну музику. І всім дуже сподобалося.

Одногрупники: Сергій Рівний та Святослав Курічевський

- Що ви хотіли б розповісти ще про життя студентів в КДТУБА?

- Звісно є ще про що сказати, кажуть хлопці. Так, після конкурсів "Міс" та "Містер" університет наш сантехнічний вирішив створити команду КВН, що складається з учасників цих конкурсів нашого факультету і деяких бажаючих з інших. Вже в команді працюють 13 чоловік найініціативніших. До речі, ініціативу для створення команди виявив переможець конкурсу "Містер університет" Тимофій Женочин (група ТВ-12). Активними "КВН-щиками" є Маша Сильнягіна з ТВ-12, Сергій Зябликов та Петро Штуль з ВК-11 і приєднавшийся до них Юрій Довбах з 1 курсу архітектурного. Отже, конкурс КВН готується, зроблено вже 40% роботи!

Бесіду вела І.Геращенко

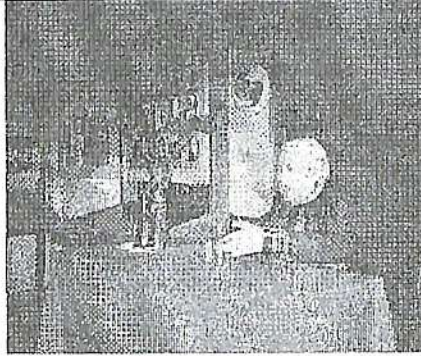
PS. Коли готувався номер газети, відбувся КВН, в якому взяли участь команда сантехніків, команда ПЦБ і театр СТЕМ "Дивні люди", який очолив перемогу!

Ми вдячні Вам, Олександр Сергійовичу!

Напередодні великого, світлого свята – Дня Перемоги студенти-першокурсники п'яти академічних груп факультету АБВ зустрілися з ветераном Великої Вітчизняної війни, полковником у відставці, директором підготовчих курсів університету Олександром Сергійовичем Троніним. Організували ці зустрічі Музей історії КДТУБА і викладачі кафедри політичних наук.

Студенти, що знають про події 1941-1945 р.р. лише з кінострічок, художньої літератури та історичних підручників тримали унікальну можливість поспілкуватися з учасником тих подій, безпосередньо прилучитися до незабутньої весни 45-го, до незгасної людської пам'яті про війну та її героїв. Пильно вдивлялися у вічі, вслухалися в зважену, душевну розповідь Олександра Сергійовича про сувору правду воєнного лихоліття представники сучасної молоді. Розуміли, душею і серцем відчували, що їх синовній обов'язок – берегти духовну єдність з старшим поколінням, не рвати животно-ривного зв'язку поколінь та їх справ.

Багато цікавого, притаманного молоді буремних 40-х років, і в долі О.С.Троніна. Важку війну провів на фронті, був не просто воїном, а й організатором та виконавцем бойових операцій, вихователем захисників Вітчизни. Відповідальну і складну воєнну роботу Олександр Сергійович виконував чесно і добросовісно. Переконали свідчення тому є його чисельні бойові нагороди, фронтові рани, підірване здоров'я. І пам'ять...

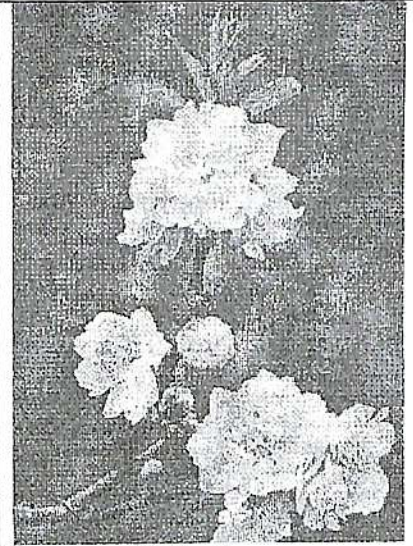

фронтіві маршрути, назви населених пунктів, проведені нашими військами бойові операції, імена воєначальників та бойових друзів – все це в деталях зберігає пам'ять сивочолого ветерана. Його глибокі знання з історії минулої війни, кваліфікований аналіз її подій та історичних фактів, змістовний та невимушений виклад історичного матеріалу, безумовно, добре послужать студентам, що саме готуються до складання іспиту з історії України.

А останній урок, який отримали слухачі Олександра Сергійовича, такий: маємо пишатися усім, що вистраждано старшим поколінням, не соромитись історичного минулого і не переписувати нашу історію.

Глибока наша вдячність Вам, Олександр Сергійовичу, за те, що зберігаєте пам'ять про війну, її героїв. Від Вас ми приймаємо цю естафету і розповімо про все своїм дітям, щоб ніколи не забулася та війна і подвиг народу в ній.

В.Макогон, А.Тороп,
викладачі кафедри
політичних наук

Т.Дембицька

Майские каштаны

И снова свечи вдоль бульвара
Каштаны майские зажгли,
Неся с собой частицу дара
Нам в эти праздничные дни.

Они всегда ко Дню Победы,
Как одержимые цветут
И, помня дни военных беды,
Наш мир сегодня берегут.

Они – подарок ветеранам
И нам, не ведавшим тех бед,
Они – бальзам их старым ранам,
А нам – их просто нежный цвет.

Май 1998 г.

Оголошено подяку!

В травні 1998 року виповнилося 53 роки з Дня Перемоги над фашистського Німеччиною у Великій Вітчизняній війні.

В університеті здійснювався комплекс заходів по відзначенню цієї події. Були проведені бесіди з студентами на факультетах і в музеї історії КДТУБА; серед ветеранів війни – учасників бойових дій здійснено роз'яснювальну роботу щодо вручення медалі маршала Г.К.Жукова, організовано святкову зустріч ветеранів війни та праці з ректоратом, профкомом, деканами факультетів, колективом військової кафедри підготовки офіцерів запасу – спеціалістів з питань цивільної оборони в КДТУБА, підготовлено святковий випуск газети "А+Б" і ін.

За проведену організаційну роботу ректорат оголосив подяку працівникам університету. Серед них: С.О.Слюсаренко – голова Ради ветеранів війни, проф. кафедри основ і фундаментів; О.С.Тронін – завідуючий відділенням довузівської підготовки; О.Ф.Тамбовцев – ст.інспектор

по контролю; С.М.Кролікова – зав.музею історії КДТУБА; С.С.Синєкоп – начальник відділу охорони праці; Н.Г.Русанова – доцент кафедри ТВБЗК; В.П.Макогон – доцент кафедри політичних наук; А.В.Тороп – доцент кафедри політичних наук; О.В.Фролов – доцент кафедри технології будівельного виробництва; І.І.Герашенкова – редактор газети "А+Б"; Г.Лєпський – голова Центру культури і дозвілля; М.В.Герман – начальник військової кафедри; В.О.Юрченко – заст.начальника військової кафедри; В.Г.Дзюбенко – полковник кафедри; О.І.Кучерявенко – підполковник кафедри; І.П.Малиш – майор кафедри; Т.Г.Нагорнюк – майстер виробничого навчання; З.Г.Тарахтій – зав.лабораторією; О.В.Іванченко – зав.методичним кабінетом; В.П.Литвищенко – викладач військової кафедри, П.С.Влох – начальник відділу кадрів співробітників та викладачів.

Наша інформація

А.М.Тугай: "В кожному студенті бачу талановиту особистість, в співробітнику – однодумця і соратника".

(Продовження. Поч. на 1,2,3 стор.)

7. Що Ви можете сказати про виховну роботу – одну з складової діяльності вузу, становлення спеціаліста, інтелігента?

- Ця проблема не може бути поза увагою ані адміністрації, ані викладача чи громадських організацій, якими є студентські профспілки та студентське самоврядування в гуртожитках. На жаль, після руйнації колишньої ідеології, ми не одразу знайшли (а може і не одразу зрозуміли) шляхи до молодої людини, щоб націлити її на справжню духовність, на визнання вселюдських цінностей та культури, на вірну оцінку своїх вчинків та поведінки. А, як відомо, вакуум довго триматись не може. І він почав заповнюватися різними сумнівними ідеями та цінностями, що нав'язуються молоді багатьма шляхами, в тому числі і стараннями засобів масової інформації. Це і "легке" життя, насильство, грубість, зневага до старших поколінь та до своїх вчителів, пияцтво, наркоманія, паління і звичайне невміння пристойно поводити себе в суспільстві. То ж в цьому напрямку у нас непочатий край роботи.

Правда, до нашої честі, в цих складних умовах ми все ж таки зберегли, а зараз почали і розвивати художню самодіяльність, створивши центр культури та дозвілля, де вже сьогодні займається близько 150 студентів і співробітників, і спортивний клуб, з його багатьма спортивними секціями і групами, з міжфакультетськими спартакіадами з 12 видів спорту. Маємо добрі успіхи боксерів, ватерполістів, баскетболістів та футболістів (міні-футбол).

На мій погляд, ми зробили вірний крок в справі виховання, відновивши інститут наставників, та ввівши посаду заступників деканів з виховної роботи. Завдання зараз полягає у тому, щоб викладачі, що затверджені наставниками, були підібрані з числа людей авторитетних, вміючих організувати молодь, дійти до неї, щоб це були викладачі, які поважають і люблять молодь. Організаційно їм повинна допомогти створена в університеті Рада з виховної роботи, завданням якої є розробка концепції виховної роботи та її координація. В цьому допоможе і новий статут університету, який ми затвердили. Цим статутом

закріплені основні положення участі як викладачів, так і студентів в організації навчально-виховної роботи.

Але досягти бажаних результатів ми зможемо лише тоді, коли кожен викладач, кожен співробітник університету докладе зусиль в цьому напрямку, розуміючи його як свій обов'язок педагога, як свою частку робочого часу.

8. *Анатолію Михайловичу, розкажіть, будь ласка, про кадрову політику в університеті.*

Кадри - це безцінний фонд університету. Це люди, що створили і підтримують авторитет нашого вузу. Це завдяки їх високому професіоналізму університет атестований за четвертим рівнем. Це підстава, яка дозволила нам вийти до уряду та Президента з пропозицією надання нашому університету статуту Національного. І нехай сьогодні це питання ще не вирішене на рівні Президента, я вірю в позитивний результат нашого бажання.

То ж не диво, що наша кадрова політика була націлена на збереження нашого головного надбання - кваліфікованого викладацького, наукового та навчально-допоміжного персоналу. І все ж політика держави на зменшення плану державного замовлення (хоч для нас воно може не відчутне: 950 і 940, відповідно план держзамовлень в 1993 і 1997 роках) та збільшення співвідношення кількості студентів до викладача з 8,5 до 14, якого ми і на сьогодні ще не маємо, призвели до зменшення кількісного складу як безпосередньо викладачів (з 722 в 1993 році до 637 в 1997 році), так і загальної кількості співробітників університету.

Так, сьогодні в університеті працює 637 викладачів, з них 100 професорів (майже 17 відсотків); 292 доцентги (трохи більше 45 відсотків) та 104 старших викладачів і 141 асистент. Єдине, що може нас втішати в цій статистиці, це те, що нам вдалося все ж таки зберегти і навіть покращити кваліфікаційний рівень викладацького складу з 55 відсотків до 61,5 відсотків (докторів, професорів і доцентів), зберегти старі і навіть створити нові наукові школи. В той же час нас не може непокоїти те, що за минулі 5 років склад викладачів постарішав майже на 4 роки. Сьогодні середній вік викладача університету складає 51,9 років (у 1993 році вік становив 48,3 років), що

має турбувати керівників кафедр та факультетів. На жаль, демократизація в доборі, прийомі на роботу, переобрання та подовження терміну роботи, що проводять факультети без участі ректорату та Вченої ради університету призвели до стану, коли фактично на кафедрах майже немає молодих викладачів, а середній вік викладачів на деяких кафедрах сягає далеко за пенсійний, наприклад на кафедрах МДК та основ і фундаментів він становить 60,7 та 60,1 відповідно і тільки на нещодавно створених кафедрах - основ інформатики і дизайну архітектурного середовища він становить 42 і 44,3 роки відповідно.

І хоча наше становлення до досвідчених викладачів як найбільш дбайливе і ми створюємо усі умови для повної реалізації їх можливостей, уже зараз треба дбати про молоде поповнення викладачів на усіх кафедрах. Ми повинні створити умови більш вимогливого підходу до оцінки діяльності викладачів при переобранні та подальшій роботі, більш суворо оцінювати складові викладацької діяльності: учбову, наукову та виховну роботу. Мабуть нам потрібно повернутися до випробуваної системи планування та контролю підвищення кваліфікації викладацького складу (я маю на увазі не стажування та заняття на факультетах підвищення кваліфікації, а роботу над дисертаціями), складання та випробування резерву на заміщення керівного складу від ректора до завідуючого відділу. І цю роботу, в першу чергу, повинні провести факультети і кафедри.

Для цього розділу я хочу віднести ще одну кадрову проблему - розподіл молодих спеціалістів. Цією проблемою до цього в університеті ніхто не займався. Відділ кадрів (начальник П.С.Влох) в обов'язки якого це входить по регламенту його роботи, на жаль, перетворився, м'яко кажучи, в статистичний відділ, що фіксує листи-запити, які приносять студенти-випускники на підставі яких ми маємо сумнівну довідку про працевлаштування. А на запитання сьогодні про наявність місць розподілу (можливих місць працевлаштування цьогорічних випускників) спеціалістів, а тим більше бакалаврів і магістрів, ми відповіді не отримуємо. Не отримуємо ми відповіді і на більшості факультетах, а тим

(Продовження на 7 стор.)

А.М.Тугай: "В кожному студенті бачу талановиту особистість, в співробітнику – одноступця і соратника".

(Продовження. Поч. на 1,2,3,6 стор.)

більш на випускаючих кафедрах. Чому? Тому, що немає тісного зв'язку кафедр з виробництвом, немає відповідальності за працевлаштування випускників, ніхто не займається вивченням потреби в наших випускниках. Тому так легко ми даємо довідки випускникам на біржу праці про відсутність місць працевлаштування. Але є ж у нас і приклади відмінної роботи в цьому напрямку - 100% працевлаштування випускників спеціальностей АБВ та геодезії. Справедливості ради треба сказати, що сьогодні ми все-таки маємо перелік організацій, які могли (а може і зможуть) прийняти на роботу наших випускників, розгортає свою роботу і щойно створений центр працевлаштування. І навіть за цих умов, дякуючи розумінню молоді в необхідності мати вищу освіту, конкурсні показники вступників до нашого університету досить високі.

9. *Наш університет – провідний в Україні заклад серед технічних будівельних вузів, він претендує увійти до числа провідних вузів Європи і світу. Що за 5 років зроблено щодо міжнародного визнання вузу?*

Не мало. Проводилась активна робота по налагодженню міжнародних зв'язків, як з навчальними закладами, та і з іншими закордонними організаціями. Університетом було заключено і проводилась робота за 47 договорами на співпрацю з вузами 21 країни. Значно більше, ніж раніше, співробітники університету від'їжджали в закордонні відрядження. Так, за п'ять років 110 наших співробітників побували в 27 країнах. Нами жваво стали цікавитися і представники закордонних вузів і фірм. Так за цей час університет прийняв представників із організацій і вузів-партнерів 98 осіб та обмінявся 86 студентами. В університеті активно і систематично проводилась підготовка іноземних громадян на основних факультетах: не менше 160 за рік, та не менше 120 на підготовчому факультеті. Всього ж за 5 років закінчили університет і отримали дипломи 230 осіб із 38 країн, а підготовчий факультет закінчили 690 осіб із 52 країн.

Щорічно в університеті ведеть-

ся підготовка близько 30 аспірантів-іноземців.

Вперше в Україні в нашому університеті створено центр Хагенського університету з дистанційним (заочним) навчанням, де можуть здобувати освіту громадяни України за програмами та вимогами цього відомого і єдиного в Німеччині університету з заочною формою навчання. В цьому році перші 35 громадян України розпочинають навчання в цьому центрі.

Цей напрямок діяльності університету залишається одним із пріоритетних і на майбутнє, приносячи нам добру славу (звичайно при нашій хорошій роботі) і деякі кошти на розвиток.

10. *Хотілося б почути, Анатолію Михайловичу, й про фінансову діяльність вузу і про розв'язання соціальних проблем.*

Ці питання були предметом щорічного обговорення на багатьох конференціях. І ви, напевне, добре знаєте, що останні 4 роки ми отримували державні кошти і то нерегулярно і в недостатній кількості, лише на заробітну плату та стипендії. Тільки в 1997 році ми отримали 110 тис. гривень на ремонт дахів і всього, що знаходилось і знаходиться сьогодні в аварійному стані. До цього слід сказати і те, що держава повністю оплачувала (взасомаліками, частково грошами) наші комунальні потреби - за теплоенергію, за електроенергію, воду, каналізацію. Це немалі кошти і без цієї підтримки ми не змогли б нормально працювати. Але решту витрат на розвиток та утримання матеріально-технологічної бази, навчально-методичної та лабораторної бази, недостатні державні кошти на заробітну плату, матеріальну допомогу, утримання медпункту, спортивного клубу і клубу художньої самодіяльності, як і кошти на відрядження ми заробляли господарським способом, здаючи приміщення, що не використовуються в учбовому процесі та наукових дослідженнях в оренду, приймаючи на навчання студентів, як з України, так і з-за кордону, за контрастами, проводячи тільки платне навчання на підготовчому факультеті та підготовчому відділенні. Тільки за оренду приміщень в 1997 році ми отримали 991,44 тис. гривень, а за оплату навчання 2347,1 тис. гривень. Це і дало нам змогу на сьогодні не мати заборгованості по заробітній платі, утримувати в нормальному санітарному стані учбові корпуси, тримати учбово-лабораторну та обчислювальну базу на достатньому рівні.

В той же час ми не змогли знайти благодійників та спонсорів (оскільки будівельні організації знаходяться в тяжкому стані), які б допомогли університету, а саме головне,

маючи немалі кошти як бюджетні так і позабюджетні на науково-дослідну роботу, ми не маємо з цього прибутку на розвиток університету.

І в той же час, яким складним у фінансовому відношенні він не був, ми ніколи не забували про людей - наших співробітників. За ці 5 років 32 родини наших співробітників безкоштовно отримали квартири. Немалі кошти з позабюджетних надходжень ми перераховували профкому співробітників для надання допомоги членам колективу в найскрутніших обставинах (смерті, лікування, оздоровлення, тощо). Не забували ми і про наших ювілярів та ветеранів, заохочуючи їх, нехай і незначними коштами, але досить відчутно для університету. Так на такі цілі лише за останні 3 роки було витрачено близько 50 тисяч гривень. При значних затримках заробітної плати ми проводили і одноразові виплати як матеріальну допомогу усім співробітникам. По можливості ми підтримуємо (а вірніше утримуємо) і спортивно-оздоровчу базу, і профілакторій, і медпункт. Думаю, що і в подальшому вирішення соціальних проблем буде одним із головних напрямків діяльності керівництва університету.

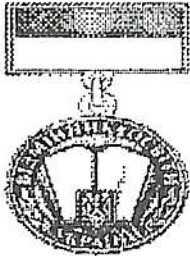
Із сказаного стає зрозумілим, які нелегкі 5 років ми прожили і при цьому не втратили попередніх надбань, не втратили ініціативи бути першопроходцями в організації нових форм навчання, підтримали високий рівень науки, що твориться в стінах університету і, мабуть, саме головне: ми зберегли науково-викладацькі кадри та високий авторитет університету. Зрозуміло і те, що наступні роки не будуть легкими, враховуючи важкий економічний стан нашої держави, обсяги робіт, які ми повинні виконати по впровадженню нового переліку спеціальностей, омолодженню науково-педагогічних кадрів.

Сьогодні ми можемо тільки сподіватися, що освіта в недалекому майбутньому в Україні, як і в будь-якій розвиненій державі та цивілізації буде обов'язковою умовою самостійності, розквіту, національного самовизначення та перспективи розвитку народу.

Недаремно зараз Організація Об'єднаних Націй визначає рівень розвитку держави за трьома критеріями, на першому місці яких стоїть ступінь якості освіти, а за ним середня тривалість життя населення та економічний рівень. То ж освіта в нашій країні повинна стати основним пріоритетом при входженні України в світове співтовариство. І в цьому входженні наш університет повинен зайняти провідне місце. Для цього ми повинні створити навчально-науковий комплекс з повним спектром інститутів, факультетів, КБ, наукових установ, коледжів, мережею спеціалізованих шкіл та ліцеїв, центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації. Це не легко, але це ми повинні зробити.

- Дуже дякую Вам за бесіду.

Достойних, милих, заслужених вітаємо!

Міністерство освіти України
31.03.98 № 176к

м.Київ

Про нагородження
Ю.О.Піщаленко

За особистий вклад у підготовку висококваліфікованих спеціалістів для народного господарства України та значні досягнення у науковій і науково-методичній роботі нагородити Піщаленка Юрія Опанасовича, професора кафедри технології будівельного виробництва Київського державного технічного університету будівництва і архітектури знаком "Відмінник освіти України".

Перший заступник
міністра **В.П.Андрущенко**

Виповнилось 70 років професору кафедри технології будівельного виробництва **Юрію Опанасовичу Піщаленко**.

Через воєнне лихоліття, добу відбудови, десятиріччя самовідданої праці на освітнянській ниві проіс він і зберіг молодечу вдачу, відданість справі, доброзичливість до людей. Все своє свідоме життя Юрій Опанасович пов'язав з нашим університетом. Закінчивши Київський інженерно-будівельний інститут, він понад 40 років навчає молоде покоління інженерів благородній справі – будувати. І не лише навчає, але й особисто збагачує будівельну науку неоціненними творчими здобутками.

Величезний професійний досвід, життєва мудрість і поміркованість слугують прикладом для наслідування як колегам, так і, особливо, молоді. Несхитна відданість прекрасним ідеалам і життєвим принципам, заповзятість у їх відстоюванні і ствердженні викликають довіру та захоплення цією прекрасною людиною.

Юрій Опанасович уособлює яскравий приклад служіння Батьківщині, що неодноразово засвідчено державними нагородами і відзнаками. І нехай ще одною нагородою до ювілею Юрію Опанасовичу буде щире запевнення у любові, вдячності

і повазі його друзів, колег, студентської молоді.

Бажаємо Вам, дорогий Юрій Опанасович, міцного здоров'я, довгого життя, творчої наснаги у навчанні та вихованні прийдешніх поколінь.

Хай Вам щастить!

КОЛЕГИ, СТУДЕНТИ, ДРУЗИ

З ЮВІЛЕЄМ, ДОРОГІ ДРУЗИ!

Юрій Сергійович Сергєєв – доцент кафедри водопостачання
Любов Тимофіївна Полтавець – доцент кафедри економіки будівництва
Тетяна Вікторівна Буличова – асистент кафедри основ архітектури
Валерій Васильович Стеценко – асистент кафедри гідравліки
Віктор Володимирович Зіборов – доцент кафедри автоматизації геодезичних вимірювань
Тетяна Юріївна Олещук – старший викладач кафедри нарисної геометрії
Олексій Григорович Патрикєєв – викладач кафедри цивільної оборони.

Нехай творча удача, добре здоров'я, успіхи, щастя не покидають Вас ніколи! Ще бажаємо Вам витримки, терпіння, відчувати міцне плече добрих друзів й найближчих людей в найпохмурніші дні!

СТУДЕНТИ, КОЛЕГИ, ДРУЗИ

Це Вас зацікавить!

Алексеева А. Кольцо графини Шереметьевой: Исторична повість// Роман-газета, 1998, №5.

19 січня – заручини імператора Петра І з Катериною Долгоруковою. В той же день царський фаворит Іван Долгорукий одружився з Наталією Шереметьєвою, дочкою славнозвісного фельдмаршала. Але замість шлюбного ліжка на імператора чекав траурний катафалк, а Долгорукова з нареченою льодова тундра.

Байрамова Л. Орест Кипренский// Смена, 1998, №4.

При всій величезності обдаровання його життя і творчість представляються чимось незавершеним та недосказаним, якимось трагічним непорозумінням. Поєднання в одній особі двох різних художників: одного – безмірно талановитого, глибокого і зухвалого, а другого – просто банального, і складають, мабуть, головну інтригу біографії художника.

Белоусов Р. Ревнивая муза// Смена, 1998, №4.

Траплялося в історії, і не раз, що літературний твір і його автор переслідувалися судом. Поліцейські міри приймалися й проти тих письменників, які в своїх творах якби порушували правила громадської моралі. По обвинуваченню в "моральності" до суду притягувалися Ш.Бодлер, брати Гонкури, Т.Готье, Е.Золя. Опинився на лаві підсудних і Г. Флобер з "Мадам Боварі".

Н.Курбанова,
зав.відділом періодики

КДТУБА в цифрах

Чи знаєте кількість випускників нашого вузу?

1997 рік – денне та заочне відділення закінчили 1090 чоловік.

З них 424 бакалаври (Це був перший випуск!).

Продовжили навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст-інженер – 324 студенти.

На здобуття рівня магістр вчаться – 50 чоловік.

В 1997 році вручено дипломів з відзнакою по університету – 40. Серед них ПЦБ – 9; Арх. – 4; АБВ – 13; СТФ – 10; МБ – 3; Технологічний – 1.

1998 рік – КДТУБА закінчать і отримують диплом близько 800 випускників.

Очікується на випуск бакалаврів – 572.

Заочне відділення закінчать – 260 студентів.

Двобічна зацікавленість

- Що нового у “контрактників”? запитали ми у проректора **О.Й.Кузьмича**. Ось, що він нам розповів:

- Ректорат нашого університету постійно шукає нові форми підходу до навчання студентів на контрактній основі. Так, за умовами договору між студентом та університетом, студенти, що закінчують курс на “відмінно”, звільняються від оплати за навчання та при наявності вакантних місць переводяться на бюджетну форму навчання. В 1997-1998 учбовому році “круглик” відмінників у нас було 2 чоловіка, які були переведені на безплатне навчання. Це студентка ІІ курсу МВС Ірина Богаченко та четвертокурсниця МВС Ольга Белянкова. За старання навчання і “хороші” та “відмінні” оцінки таку привілею надано і 14 студентам з будівельного факультету, 10 – з МБ, 12 – з

АБВ, 5 студентам з сантехнічного факультету, 3 – з архітектурного та 2 – з технологічного. Я думаю, що Ви розумієте, що студенти з контрактного навчання переводяться на “бюджет” на місця відрхованих з якоїсь причини студентів. А той, кого відрхували, може знову стати студентом, як правило, тільки на контрактній основі.

Таким чином, є зацікавленість обопільна: “бюджетники” прагнуть вчитися так, щоб не було причини до їх відрхування, “контрактники” стараються краще вчитися, щоб перейти на вакантні місця безплатного навчання.

Як ми вже сказали, - продовжує Олександр Йосипович, - останнім часом у “контрактників” з’явилася ще одна привілея: студентам, що мали заборгованості під час зимової сесії надано можливість продовжувати навчання до кінця навчального року (раніше його

було б відрховано). Є ще одна повинна для “контрактників”: можна залишитися на навчання на повторний курс, якщо, зрозуміло, існують поважні для того причини. Цього, як ви розумієте, на бюджетній формі навчання зробити неможливо.

Про всі ці привілеї для студентів контрактного навчання буде записано в договорі між студентами та університетом, що оформлюється під час вступу в університет.

Отже, тенденція навчання на контрактній основі щорічно збільшується. Тому що тих, хто хоче вчитися, стає все більше і більше, а держава не має змоги вчити всіх безплатно. Тому ми щороку відшукуюмо у себе ці можливості в межах ліцензійного обсягу, щоб якнайбільше молоді могли стати студентами, вчитися, отримати знання.

Инф.газети

А як там з лікуванням?

- Чи в наш скрутний час люди КДТУБА отримують путівки на лікування, відпочинок за допомогою профкому?

З цим питанням я звернулася до голови профкому співробітників доцента **М.Д.Василевського**. Ось що він розповів:

- Уявіть собі, що так, і на лікування їздять, і на відпочинок. Наприклад, ми повинні отримувати пільгових лише 29 путівок (тобто 10%), а забезпечуємо своїх викладачів та співробітників понад сотнею пільгових путівок. Тут повинні бути путівки і з 30%-ю і 50% -ю оплатою. А ми вже понад 4 роки не беремо з людей 50%-ої оплати.

А ТЕПЕР ЦИФРИ

Профком забезпечив санаторними путівками з профілей: серцево-судинні захворювання, урологія, шлунково-кишкові захворювання, органи руху, цукровий діабет, органи дихання.

У 1997 році – 42 путівки отримали викладачі; 56 – співробітники.

У 1998 році за I і II квартали всієї видано 58 путівок, серед них 30 викладачам, 28 – співробітникам.

В 1997 році в пансіонатах відпочили 56 чоловік, з них 23 викладача. Крім того, в 1997 році – 49 путівок (з них 21 – викладачам) та в 1998 році – 14 путівок отримали наші “кдтубівці” в санаторій-профілакторій.

Кілька чоловік в 1997 та 1998 році пройшли лікування в Київському бальнеологічному центрі.

Табір “Будівельник”

Кінець травня. Літо вже вступило в свої права. Чарівна природа дарує нам все найцінніше: і завітнені свічки каштанів, і чудові кущі бузку, і запашні конвалії і ще саме найприємніше – почуття кохання, дружби, надії...

Всі ці думки прийшли до мене, коли я разом з членами профкому співробітників університету на чолі з головою профспілки (Початок. Прод. на 10 стор.)

Київ. Великий Київ. Древній Київ

Люди так бездумно можуть проходити повз пам'ятники, спокійно ступати по тій землі, де більш як півтори тисячі років виріє життя. Під нашими ногами чималий прошарок історичних реліквій, минулого життя і подій, чийхось почуттів і надій.

До недавня розповідь про архітектуру древнього Києва й Руси починали з Десятинної церкви – першого кам'яного християнського храму. Перший кам'яний християнський храм – Десятинна церква (церква Богородиці), побудована в 989-996 р.р., не збереглася до нашого часу. Вона була зруйнована монголо-татарами в грудні 1240 р. під час розгрому Києва. Під руїнами церкви загинули останні героїчні захисники міста. Сьогодні вчені можуть дослідити архітектуру Десятинної церкви лише по археологічним розкопкам. Церква являла собою великий шестистовпний, трьохнефний, багатокупольний храм, оточений з трьох сторін галереями. Десятинна церква, що мала великі розміри і значну висоту, була композиційним і функціональним центром архітектурного ансамблю "міста Володимира". Поруч з церквою знаходилась торгова площа, що мала назву "Бабин торжок". Головний торгово-ремісничий район міста того часу знаходився на Подолі.

У "Повісті временних літ" сповіщається, що з 1037 р. в Києві розпочалося велике будівництво. В літописі перераховуються будови, споруджені в Києві під час 20-річного князіння Ярослава Мудрого.

Церковним центром Руси, видатною архітектурною спорудою древнього Києва є Софійський собор, збудований в 1037 році.

Крім монументального живопису (мозаїк, фресок), собор прикрашали чисельні різні деталі із мармуру та шифера. Вціліли до наших днів плити престолу, парапети хорів. На думку дослідників, особливості архітектури Софійського собору були результатом княжого замовлення, що передбачало в новозбудованому приміщенні грандіозні хори, необхідні для прийомів.

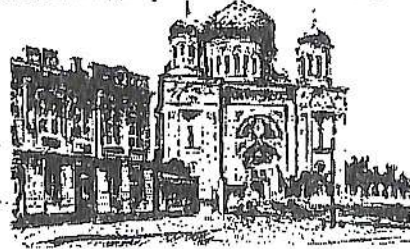
Софійський собор в Києві по величчю художнього образу, вишуканості архітектури і внутрішнього оздоблення належить до видатних пам'яток світового мистецтва. Собор мав виключно великий вплив на подальший розвиток

Вигляд Десятинної церкви з Плану Києва І. Ушакова, 1693-1695 р.р. днівноруської архітектури, скульптури, монументального живопису.

Чимало прикладів довершених храмів можна навести в цьому дописі. Нові риси в архітектурі Києва XI ст. знайшли доопрацювання в Успенському соборі Печерського монастиря, що збудований в 1073-1090 р.р. По його типу було збудовано церкви в Ростові, Суздалі, в Новгороді він прислужився зразком при вибудові Ніколо-Дворищенського собору в 1113 р. і головних церков Антонієвського і Юрійвського (1119 р.) монастирів. В 1108 р. в Києві в районі сучасної Володимирської гірки Святополк Ізяславович збудував собор Михайлівського Золотоверхого монастиря, внутрішнє оформлення якого виконано в традиції застосування мозаїки, фрески та різьбленого каменю. Збереглися до наших днів грандіозні мозаїчні і фрескові композиції собору: фреска "Благовіщення", "Євхаристія", "Дмитро Солунський" та ін. Кирилівська церква, що теж збереглася до наших днів, збудована в "вотчому" Кирилівському монастирі чернігівських князів Ольговичів, фасади якого поцленовані пілястрами з напівколоннами, прикрашені фризами, а в середині будівлі розписано фресковим живописом.

Розвиток монументального мистецтва Києва від перших княжих палаців,

Загальний вигляд церкви XIX ст. Архітектор акад. В. П. Стасов, 1828-1842 р.р.

Десятинної церкви, Софійського собору і до будівель періоду монголо-

Табір "Будівельник"

(Прод. Початок на 9 стор.)

ки М. Д. Василевським відвідувала наш табір "Будівельник". Кожний з нас тут, на березі річки Козинки з її чистою, прозорою водою думав приблизно те саме: і про близький відпочинок, і рибалку, і купання в Козинці, і загаряння... і, головне, як зробити все так, точніше, що ще зробити, щоб нашим людям хотілося їхати сюди під час відпустки.

... "Тепер хочу запитати у вас, - продовжили ми розмову із головою профкому, - чи їздить наш народ в табір "Будівельник" чи як його тепер називають учбово-оздоровчу базу?"

- Ще 3 роки тому почалися заїзди в наш табір: в 1996 році там побувало на відпочинку 15 чоловік, а в 1997-му вже 50. І зараз у нас вже є заявки. Люди хочуть їхати в наш "Будівельник". Адаже там дуже приємно. Живуть наші співробітники у фінських будиночках, за 5 хвилини від дому – річка Козинка, 5-разове харчування, скологічно чисте повітря. Отже, протягом 20 днів можна відпочивати, набиратися здоров'я.

- А тепер про ціни.

- Будь ласка. Співробітник вузу платить 73 гривні за відпочинок разом з дитиною. Члени сім'ї оплачують повністю – 146 гривень. Кожного разу можуть поїхати 40 чоловік. До речі, рішенням профкому вирішено, що під час функціонування табору відпочинку в відрядження буде направлений один член профкому.

татарської навали вирізнялись постійним пошуком нових архітектурних форм, зовнішнього і внутрішнього оздоблення.

На перших етапах розвитку кам'яної архітектури древнього Києва можна відзначити особливості, що відповідають місцевим умовам і смакам, але далі все помітнішим стає вплив цих факторів. Важливий внесок в розвиток днівноруського зодчества XII ст. внесла київська архітектурна школа, з якої виійшли такі видатні майстри, як Петро Мілонег

С. Сьомка, викладач кафедри основ архітектури

Засновник - Київський державний технічний університет: будівництва і архітектури
"А+Б": Свідчення про реєстрацію: Кі №137, від: 20.12.1995 р.

А+Б
Редактор - Ірина Герашенкова
Адреса редакції: 252180, м. Київ, ІІІ-80
Новоарфологівський проспект 31,
кімн. 346, тел. 241-55-35

Газета з'являється на комп'ютерному видавничому комплексі університету.
Комп'ютерна верстка: О. В. Горбатовська.
Обсяг і площа: формат 1: друкування: аркуші тираж: 1000 примірників: Безкоштовно